

GERTI BIERENBROODSPOT

“MIJN VIKINGBLOED STROOMT WAAR HET NIET GAAN KAN”

Alles ademt er avontuur, mysterie en schoonheid. In de Verffabriek, haar Amsterdamse atelier, toont beeldend kunstenaar Gerti Bierenbroodspot (1940) een klein deel van haar verhalen, verwerkt in schilderijen, bronzen beelden, boeken en gobelins.

TEKST AFKE PRICKER-OVERDIEP

Gerti's voorliefde voor de klassieke oudheid spreekt in veel van haar werken. Na vier decennia hartstochtelijk creëren op de meest bijzondere plekken op aarde wil ze met haar kunst mensen nog steeds leren zien. Haar tomeloze maakdrift is niet te stoppen. Nu is ze bevangen door de schoonheid van de oceanen. “Het zal het Vikingbloed zijn dat door mijn aderen stroomt,” verklaart Gerti, “ik kom uit een familie van avonturiers, een schippersgeslacht. We hebben ook nog een klein scheepswerfje in Amsterdam. De schipper heette Gerrit, daar ben ik naar vernoemd. In de familie van mijn moeder zaten allemaal kunstenaars. Met schilderen begon ik op heel jonge leeftijd in het atelier van mijn oom, kunstschilder Leo Gestel. Als kind werd ik al doordrenkt met de geur van terpentijn en zag ik de mooiste pigmenten. Eigenlijk wilde ik

stuurman op de grote vaart worden, maar dat mocht niet omdat ik een meisje was.” Gerti lacht ondeugend. “Nou ja, gelukkig maar.” Gerti Bierenbroodspot is schilder, beeldhouwer, dichter en schrijver. Vers van de Rijksakademie voor Beeldende Kunst, werd ze ontdekt door de toenmalig directeur van het Stedelijk Museum in Amsterdam. “Willem Sandberg kwam in mijn ateliertje aan de Gelderse kade en zei tegen mij, lieve schat, ik koop je werk even aan en regel een grote tentoonstelling. Een vliegende start. Hij zag kansen voor mij bij Cobra, in die tijd helemaal hot. Maar als jong blond ding had ik niks met die oude Cobra-mannen en al helemaal niets bij hun werk. Ik zat in totaal andere sferen en voelde dat ik nog veel moest ontdekken. Sandberg begreep dat en schopte mij de wereld in.” Gerti vertrok naar Frankrijk waar ze in een

middeleeuws dorp een tiende-eeuwse ruïne ombouwde tot atelier en zich verder ontwikkelde als kunstenaar. “Het was eigenlijk meer een grot waar ik als een soort holbewoner, ongestoord door invloeden van buitenaf, mijn gang kon gaan. Ik schilderde, schreef gedichten en verdiepte me er in architectuur en archeologie.” Na tien jaar kroop het avonturiersbloed waar het niet gaan kon en vertrok Gerti, nieuwsgierig naar verhalen en kunstschaten uit de klassieke oudheid naar de Jordaanse stad Petra waar ze jarenlang deel uit maakte van een team archeologen dat er onderzoek deed. Ook in Soedan, Egypte, Libanon en Syrië deed ze er projecten. De mystiek, de verhalen, het licht en intense, aardse kleuren inspireerden haar tot het maken van talloze werken die wereldwijd werden aangekocht.

“Als kind werd ik al doordrenkt met de geur van terpentijn en zag ik de mooiste pigmenten.”

Terug naar haar geliefde Midden-Oosten kan Gerti niet meer. “Te gevaarlijk. Kijk, ik kan dansen op de vulkaan en me afvragen waarom mijn prachtige Palmyra kapot is geschoten, waarom mensen gemarteld worden en kinderen ontvoerd, maar meer dan mijn commentaar geven in een radioprogramma of een interview kan ik niet. Omdat ik geridderd ben door koning Hoessein van Jordanië, heb ik wel plichten. Laatst kwamen er allemaal prinsessen over voor de Vermeer-tentoonstelling in het Rijksmuseum. In het atelier kwamen ze toen een Indonesische rijsttafel eten. Alleen maar leuk natuurlijk.”

Het grootste deel van het jaar brengt Gerti door in haar geliefde Toscaanse atelier. 's Avonds laat, aan de vijver op haar landgoed, als de nachtdieren, herten, everzwijnen en vosjes er komen drinken, denkt ze aan helemaal niets of aan de zee. Onlangs reisde ze voor een archeologisch congres via Volterra, de hoofdstad van de Etrusken, en de havenstad Piombino, met de boot naar Sardinië. “In die sterrenloze nacht over woelige zeeën, mijn handen aan de reling en de zoute spetters in mijn gezicht, werd ik weer met mijn neus op de feiten gedrukt. Ik dacht aan mijn voorouders en de cirkel was rond. Ik ben dus echt een zeemans-

kind. Beelden kwamen boven van scheepswrakken op de bodem van de zee, monsters, kunstschaten en de wonderschone onderwater-natuur. Het was het moment dat ik besloot mij de komende tijd in mijn werk te gaan richten op oceanen.” Gerti is niet het type kunstenaar dat in protest werkt. “Dat heb ik al gedaan in de provotijd. Wél probeer ik via mijn werk dingen zichtbaar te maken en mensen te laten nadenken. De bodem van de oceaan is in groot gevaar omdat we er zoveel stoffen uit delven. De mangaanknollen die zich er bevinden, zitten vol zeer gewilde metalen, voor mobiele tele-

Boven: Jaguar – brons op stalen basis (28x48,5x17 cm).

Rechts: Muziekinstrument met dertig klokken – brons, treinbielzen, staal (280x300 cm).

foons en elektrische auto's enzo. Die knollen groeien maar een millimeter per miljoen jaar. We vernielen de aarde. Ik ben van plan de schoonheid van de zeeën te laten zien."

Materialen

Net als haar objecten – van schilderijen, bronzen beelden, boeken, gobelins tot serviezen en decorstukken – zijn de materialen die Gerti gebruikt uiteenlopend. "Alles wat ik in mijn handen krijg, maakt mij nieuwsgierig. In Venetië ken ik een ijzerwinkeltje dat grote vaten heeft staan met het mooiste blauw van de wereld. Of ik ga naar Volterra en koop er stukken albast. In de natuur zelf vind je ook een boel. Veel van mijn rood heb ik verzameld uit de aarde van Pompeï. Héél mooi, dat gloeit gewoon. Zo werk ik ook met tempera, een emulsie van ei, knoflook en olijfolie. Van monniken kreeg ik een fantastisch eeuwenoud recept. Ook deelden ze hun geheimen met mij over hoe zij iconen schilderen. Ik hou van verrassingen en zoek dingen uit. Zoals dit bronzen beeld dat iemand in Italië in zijn tuin heeft staan. Het is prachtig verkleurd door vogelpoep. Dan ben ik benieuwd naar waarom dat zo is en zoek dat dan uit. Tijdens het bronsgieten experimenteer ik ook. Soms steek ik een werk in de fik om te kijken wat er gebeurt."

Gerti wijst naar een mystiek werk aan de wand met letters en symbolen waarin je de zee in zou kunnen zien onder een roodverlichte hemel. "Kijk, dit is Zaanse lompenpapier met

MENSEN DIE HAAR WERK AANKOPEN, ONDER WIE VEEL VERZAMELAARS, WIL GERTI VOORAL HAAR AVONTUREN EN VERHALEN MEEGEVEN

een stuk lood dat ik vond op mijn boerderij, waarschijnlijk ooit voor een dak gebruikt.

Prachtig gecorrodeerd. Ik bewerkte het met zuren, harsen en pigmenten. Ik had voldoende over en pasgeleden schilderde ik er supergrote schelpen op. Nieuw werk dat bij de lijstmaker staat."

Muziekinstrument

Achter grote bakken met halfleeg geknepen verftubes ("Ja, die rotzooi vinden bezoekers nou eenmaal leuk") prijkt een gigantisch muziekinstrument. De vierenzestig klokken zijn in Toscane in was gemaakt, getransporteerd naar Limburg en gegoten bij Gieterij Jos Custers in Grathem waar Gerti al tientallen jaren zelf giet en de gietsels bewerkt en patineert. Binnenkort komen er conservatoriumstudenten uit Den Haag erop spelen met een compositie van Martijn Padding. Daarna krijgt het een prachtige plek op Culinair Landgoed Parc Broekhuizen."

Tegenover de Verffabriek, is een openbare speelruimte voor kinderen. Geïnspireerd door de film *De wilde stad*, realiseerde Gerti er met hulp van de buurt een immense kleurrijke muurschildering met vogels, vissen en andere dieren. "Als echte Amsterdamse vond ik dat een heel belangrijk project. Het was een groot avontuur vorig jaar om in weer en wind op die hoge steigers te staan met mijn potten verf en kwasten. Het waren vast mijn zeemansbenen. Iedereen kan er nu van genieten. Nieuwe energie krijg ik ervan en die wil ik ook bij anderen opwekken," zegt Gerti. "Zo ook met mijn stichting waarin de

"Reislust opwekken, dat wil ik. Maar vooral, kijk nou! Ga lopen, lees en schrijf op wat je meemaakt!"

Verffabriek en al mijn werk is ondergebracht. Ik houd er niet van als mooie dingen verloren gaan. Met de stichting helpen we vrouwelijke kunstenaars die zich keihard inzetten voor hun werk maar het financieel nèt niet redden. Dat vind ik zo triest. Het is mijn nalatenschap."

In dialoog

Mensen die haar werk aankopen, onder wie veel verzamelaars, wil Gerti vooral haar avonturen en verhalen meegeven. "Reislust opwekken, dat wil ik. Maar vooral, kijk nou! Ga

lopen, lees en schrijf op wat je meemaakt!" In haar indrukwekkende *Codex Bierenbroodspot*, waarvan er honderd zijn gedrukt, verwerkte zij haar belevenissen in woord en beeld. Het eerste verhaal begint bij de schipper Bierenbroodspot in 1607. "En dan komt er van alles over de landen waar ik ben geweest, de tempels in Egypte en de stad Petra." Gerti verheugt zich op het maken van een heel bijzonder nieuw boek als ze terugkeert naar haar idyllische boerderij in Italië. Ze bladdert nog even door. "En hier, hier zit de eenvoudige kunstenaar in het niets."

Bierenbroodspot kijkt uit naar de grote overzichtstentoonstelling op Parc Broekhuizen van 8 oktober t/m begin december 2023 op Culinair Landgoed Parc Broekhuizen waar zij, naast grote en kleine bronzen, gobelins en schilderijen, ook het door haar ontworpen servies zal tentoonstellen. "Van het mooiste blauw met gouden sterren." Ze zal er ook een lezing geven en films vertonen over haar werk. Geheel in het teken van diversiteit, onder andere in materiaalgebruik. "Ik kan ervan dromen met mijn paard te galopperen over dat landgoed, zo mooi is het daar."